

CHP GRUBU ADINA MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna-Hersek Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı'nın tümü üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Şahsım ve Grubum adına huzurlarınızı saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce de, ulusumuzu derin bir yasa boğan bir hafta içerisinde yaşanan terör olayları nedeniyle tüm hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, ailelerine başsağlığı, ulusumuzun tümüne başsağlığı diliyorum. Terörle ilgili atılması gereken adımların kısa sürede atılarak ulusumuzun bir an önce barışa ve huzura kavuşması konusunda tüm yetkilileri de göreve davet ediyorum.

Türkiye ile Bosna-Hersek arasındaki dostluk ve kardeşlik ilişkileri çok uzun bir geçmişe dayalıdır. Osmanlı İmparatorluğu'nun 1463 yılında Balkanlarda Bosna'ya gitmesiyle birlikte Boşnaklar Osmanlı idaresi altında Müslümanlığı seçmişler ve Balkanlarda çok önemli bir şekilde Osmanlı'nın izleri yaşanmış, uzun yıllar, burada, Osmanlı İmparatorluğu'nun egemenliği altında Boşnaklar hem Müslümanlığın hem de Osmanlılarla iş birliğinin çok güzel örneklerini vermişlerdir. Balkanlara gittiğinizde kendinizi bir Anadolu kasabasında hissetmeniz mümkündür. Bu anlamıyla, Bosna-Hersek'le ülkemiz arasında yapılacak iş birliğinin çok önemi vardır. Özellikle, ülkemizde yaşayan Boşnak vatandaşlarımızın bu ekonomik iş birliğini geliştirmeleri noktasında önemli çalışmaları ve önemli katkıları vardır.

Bosna-Hersek, son dönemde, Yugoslavya'dan ayrıldıktan sonra çok önemli bir savaşı, iç savaşı yaşamıştır. Yaşadığı iç savaşta, Avrupa'nın göbeğinde bir katliamı yaşayan Boşnaklar, dünyanın gözü önünde, Avrupa demokrasisinin gözü önünde kendi kaderlerine terk edilmiş, başta Türk ulusunun tüm bireyleri olmak üzere, tüm Türk vatandaşları Boşnaklara sahip çıkmışlardır. Başta Sayın Genel Başkanımız olmak üzere birçok siyasetçimiz, Boşnaklarla dayanışma içerisinde olmak için orada bulunmuşlardır. Daha sonra yapılan barış anlaşmasıyla üçlü bir yapı kurulmuş; Bosna-Hersek ve Sırp Cumhuriyeti'yle birlikte özerk, küçük bir bağımsız bölge bugün bir devlet çatısı altında yaşamını devam ettirmektedir.

Bosna-Hersek'te idari yapılanma ve adli yapılanmayla ilgili olarak şu an kurulmuş olan Bakanlar Kurulu Boşnaklardan ve Sırlardan oluşmakta, eğer Boşnak bakan varsa yardımcısı yine Sırlardan oluşmakta. Böylece, bu bölgede ciddi şekilde bir yapılanma gevşek bir federasyon şeklinde devam etmektedir. Bu anlaşmayla ilgili olarak, Bosna-Hersek'in ekonomik durumunu da sizlerle kısaca paylaşmak istiyorum.

1991 yılında bağımsızlığını kazanmış olan Bosna-Hersek, savaş döneminde ciddi bir yıkım yaşamış, tüm ekonomisi altüst olmuştur. Bu ekonomiyle, barıştan sonra dünyayla entegrasyon süresinde Türkiye Cumhuriyeti'yle yapılan ekonomik iş birliği anlaşması 2003 yılında gerçekleştirilmiş, bu anlaşmayla Bosna-Hersek ile Türkiye arasında ekonomik işbirliği hızla gelişmiştir. Bugün, toplam ticaret hacmi yaklaşık 200 milyon dolara ve Türkiye'nin yatırımı da yaklaşık 80 milyon dolar civarına çıkmıştır. Burada, konu Türkiye'nin Balkanlara ihracatıyla ilgili ve bunun adli altyapısının oluşturulmasıyla ilgili olduğu için bazı düşüncelerimi de sizlerle paylaşmak istiyorum.

İki gündür, yüce Meclis çeşitli ülkelerle yapılan ekonomik iş birliği ve ticaret anlaşmalarını görüşüp onaylıyor. Bu anlaşmaların yapılması ve bu anlaşmaların onaylanması Türkiye'nin ihracatı açısından çok önemli bir çalışmadır. Muhakkak ki, grubumuz olarak da dünyayla ticaretin artırılması ve geliştirilmesi konusundaki çalışmaları önemsiyor ve bu konuda yapılacak her türlü çalışmaya katkı koymayı istiyoruz. Ancak, yapılan çalışmaların sadece bir anlaşmayla tamamlanmış olması yetmez. Bu ticaret anlaşmalarını hayata geçirecek, ticaret yapacak girişimcileri yaratmak Türkiye'nin en önemli konularından bir tanesidir. Maalesef, ülkemizde, bu konuda yeterli mesafenin alınmadığı çok açık bir gerçekliktir.

Değerli milletvekilleri, bugün, bu ülkelere ihracat yapabilecek kesimler büyük itibarla KOBİ'lerdir, çünkü bu ülkeler, özellikle Bosna-Hersek, mali yapısındaki zayıflık nedeniyle banka işlem-